

Het heiligenboek

Angela Merici. De engel van het Gardameer Tom Zwaenepoel

Angela wordt in 1474 geboren in Desenzano aan het Gardameer. Op jeugdige leeftijd verliest ze haar ouders en haar zus. Een oom voedt Angela op en laat ze op school gaan. Als ze dertien is, sluit ze zich aan bij de derde orde van Franciscus. Samen met vriendinnen geeft ze godsdiensten aan meisjes uit de buurt. Ze zorgen ook voor de kinderen van arme gezinnen, bezoeken zieken thuis en handarbeiders in hun ateliers en onderhandelen bij bureauzies en familieproblemen.

In 1524-1525 trekt Angela op bedevaart naar Palestina. Tien jaar later sticht ze in Brescia een vrouwenvereniging van 28 leden die meisjes onderwijzen en opvoeden. De orde van de heilige Ursula (ursulinen) draagt de naam van de middeleeuwse heilige die samen met elf andere vrouwen de marteldood stierf en aan Angela in een visioen verscheen. In 1536 keurt de plaatselijke bisschop de door haar geschreven regel goed. Een jaar later wordt Angela overste. In 1540 sterft Angela. Haar laatste woorden zijn: „Ik ga nu weg en in de tussentijd voeren jullie uit wat jullie is opgedragen, maar eerst omarm ik jullie en geef jullie allen de vrede, terwijl ik aan God vraag om jullie te zegenen.” Pas na haar dood worden de ursulinen een

kloostergemeenschap.

Het stoort Angela dat zo veel arme meisjes aan het Gardameer zonder enige vorm van vorming opgroeien. De ‘engel’ blijft niet bij de vaststelling van de ‘diagnose van haar tijd’. Ze is niet de vrouw van mooie woorden, maar van eenvoudige en overtuigende gebaren. Ze zoekt haar missie-opdracht niet veraf, maar heel dichtbij, aan het Gardameer, en maakt van de opvoeding van opgroeiende meisjes haar levenstaak. Ze is ervan overtuigd dat men het verziende web van macht, arrogantie en corruptie het best kan hervormen door vorming en bewustzijn te geven aan wie onwetend en ‘meegaand’ is. Bovendien beseft ze dat de opvoeding van meisjes kan bijdragen tot het welzijn van hun gezinnen en van de samenleving. Om de kinderen beter te bereiken en nauwe contacten met hun ouders te leggen, zoekt Angela hen op in hun sociale omgeving.

Behalve religieus onderricht staan ook lessen in het huishouden op het programma, zoals naaien, wassen, poetsen, koken en ziekenzorg. In een tijd waarin de beperkte scholen voor kinderen van de adel en de burgerij strenge discipline dicteren, ontwerpt zij een pedagogisch programma met als centrale pijlers

respect voor iedereen en menselijke waardigheid. Haar pedagogische methoden zijn modern en tot op heden richtinggevend. De voedingsbodem voor haar grote en geloofwaardige fascinatie ligt in haar levensstelling: je vindt de weg naar jezelf als je God vindt. Vanuit de hemel begeleidt God iedere mens. Hij stuurt ze bij waar nodig, beschermt en helpt. God is allereerst de God van de liefde, de naastenliefde, die banden tussen mensen en generaties op een overtuigende wijze weet te smeden en te vernieuwen. Liefde is nauw verbonden met medelijden voor de mensen uit je onmiddellijke omgeving.

Als almaar meer kinderen op haareenberoeft beginnen te doen, leidt Angela vrouwen uit hogere sociale klassen op tot lerares. Ze verdeelt de Italiaanse stad Brescia in vier gebieden en vertrouwt elk kwartier toe aan een paar van haar helpsters. Hun geestelijke leven vindt plaats in het midden van de wereld: ze leggen weliswaar de gelofte van celibaat, armoede en gehoorzaamheid af, maar leven in de eigen familie en niet in een klooster. Korte tijd na Angela's dood komen er enkele aanpassingen: de vrouwen-gemeenschap zondert zich af voor het koorgebed en draagt voortaan een habijt. Tot op vandaag is

deze katholieke vrouwenorde actief in de jeugdopvoeding en het onderwijs.

Hoewel Angela Merici vrij onbekend is, wordt ze toch vaak afgebeeld in de religieuze kunst. Ze is het vaakst te zien in habijt met sluier, met kruis, rozenkrans, open boek, of tijdens het onderricht van meisjes. Ze geldt als de patrones van leraressen en onderwijzeressen en ze wordt beschouwd als de heilige tegen de koorts.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

22 mei, 16.42 uur, Canvas. Aflevering 6 van *Verloren land*, documentaire serie waarin BV's op zoek gaan naar een mysterieus aspect uit hun familiegeschiedenis. Vandaag *Paul en Marilyn Ambach: vader en dochter op zoek naar hun (groot)ouders die Auschwitz overleefden.*

22 mei, 18.30 uur, Canvas. Eerste aflevering van de tweedelige documentaire *Heerlijk hernieuwbare wereld*, waarin Dirk Draulans nagaat hoe we kunnen vermijden de aarde nog verder uit te persen. Vanavond: duurzaam materiaalgebruik in Vlaanderen.

23 mei, 20.55 uur, Canvas. *The Diving Bell and the Butterfly*, bekroond biografisch drama uit 2007 over Jean-Dominique Bauby die door een beroerte het locked-in-syndroom oploopt: alle spieren in zijn lichaam zijn verlamd, behalve die van zijn linkeroog. Hij leert te communiceren met zijn ene oog en besluit een boek te schrijven.

23 mei, 23.40 uur, Eén. *The Young Victoria*, Brits-Amerikaans drama uit 2009 over de prille koningin Victoria die het in 1837 moeilijk heeft zich aan te passen aan de etiquette van het Britse hof en aan de eisen van haar overbezorgde moeder.

De vrome kudde

Behulpzaam Uit *Kerk & Leven*, editie *Woluwe-Etterbeek*

De nieuwe werknemer staat zichtbaar hulpeloos bij de papierversnipperaar. Vraagt de secretaresse van de baas:

- Kan ik u misschien helpen?

Hij antwoordt:

- Dat zou fijn zijn. Kunt u me misschien uitleggen hoe dat ding werkt?

De secretaresse lacht en zegt:

- Het is een krachtig toestel, maar heel eenvoudig te bedienen.

Ze neemt het dikke dossier over uit de handen van de man, stopt het in de papierversnipperaar en drukt op de knop. De machine begint gretig te malen.

Zegt de nieuwe werknemer:

- Bedankt, mevrouw. En waar komen de kopieën nu uit?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

woud edel	↓	lidwoord inham	↓	recht- streeks	↓	schor	↓	slang	↓	heilige
→		↓	7	↓	helden- dicht getroffen	→				↓
hekel- dicht	5							luiaard schouw- burg	→	2
deel v.e. tekst	hiaat		↓	stevig draai- kolk	→			↓	roof- vogel	
→	↓	4	↓			primitieve woning	→	↓		
bedden- goed		maal		grond- soort zelfkant	→					warme drank
→		↓		↓	mest- vocht onder- richt	→				6
vogel	1					↓	neon		vrouwe- lijk	
over- drevren graskant v.e. weg	→			plaats in Zwitser- land	→		3			
→		8		broeikas	→					

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: SPECIMEN

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---